

Cyrano Don Puhh De Viin

(ülevalde hooajast 1994/95)

Raili Seule

T.M.K 1995 m. 8/9

GIUSEPPE VERDI "DON CARLO"

Muusikaline juht ja dirigent: Carlo Felice Cillario.

Dirigent: Arvo Volmer.

Lavastaja: Neeme Kuningas.

Dekoratsioonikunstnik: Hardi Volmer.

Kostüümikunstnik: Kustav-Agu Püüman.

Valguskunstnik: Gerard Wiersum (Holland).

Esiendus 28. okt 1994.

"Don Carlo" lavaelu oli sel hooajal lühike, viimane etendus mängiti 20. jaanuaril 1995. "Don Carlo" on Verdi loomingus tähenduslik teos. Helikeel on eelmistest ooperitest keerulisem ja rikkam. Loobudes traditsioonilistest numbritest, sulatab helilooja aariad ja retsitaatiivid aeglaselt arenevateks ning tegelaste karaktereid väljajoonistavateks piltideks ja stseenideks. Orkestrikoe peened detailid omandavad iseseisva tähenduse. Enamikus Verdi ooperites on tugev ajalooline ja poliitiline tagapõhi, nii ka siin, kus põrkuvad poliitilised ja religioossed kired ja erinevad inimsaatused. Teadupärast on Verdil nii prantsuse kui ka itaalia variant. Ooperi saamisloost ja ajaloolisest taustast saab mõndagi teada Vilma Paalma ja Kersti Trulli koostatud kavalehelt (muuseas ainuke kava, kus olid märgitud koostajad).

Ooperi muusikalist ettevalmistamist alustas tegelikult Arvo Volmer, kes mullukevadisteks kontsertetendusteks Tallinnas ja

Tartus teose välja tõi. Arvo Volmeri töö eeldas head tulemust ka lavavariandis ja sellele lisandus sügisel Cillario nõudlikkus ja lihv. Neeme Kuninga lavastuses on küll vaieldavusi, aga üldiselt on see kordaläinud ja tema senisel lavastajateel kõige kaalukam töö. Kuningas loobub siin nipitamistest, mis varasemates lavastustes teda vahel alt vedasid.

Hardi Volmeri lavakavandid lasid oodata palju põnevamat lavapilti, kui see tegelikult väljakuks; mis aga pilku püüdsid, olid Kustav-Agu Püümani kostüümid. Asjatundliku vaatluse alla võtab kostüümikunstniku töö Harry Liivrand artiklis "Kostüümidraama "Estonias"", TMK 1995, nr 6.

"Don Carlo" on Eestis esimene ooper, kus võeti kasutusele tekstiprojektor. See on meeldiv uuendus, mis vajab veel täiustamist, siin on kaks olulist nõuet, et tekst oleks igalt poolt loetav ja keeleliselt korrektne.

Etendused näitasid Mati Palmi stabiilset kõrgvormi, töid meeldiva taaskohtumise Tiiu Reinauga ja andsid kinnitust Leili Tammele, Mare Jõgeva, Tarmo Silla ja Vello Jürna heale tasemele.